

Sygn. akt VI GC 319/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa

Protokolant: st. sekretarz sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: M. S.

przeciwko: P. F.

o zapłatę

I. uchyla w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 1 czerwca 2016r. sygn. akt VI GNc 254/16,

II. zasądza od pozwanego P. F. na rzecz powoda M. S. kwotę 146.153,33 zł (sto czterdzieści sześć tysięcy sto pięćdziesiąt trzy złote 33/100) z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 3.303,00 zł od dnia 29 października 2015r. do dnia zapłaty,

- 69.363,00 zł od dnia 21 maja 2016r. do dnia zapłaty,

- 68.040,00 zł od dnia 21 maja 2016r. do dnia zapłaty,

- 5.447,33 zł od dnia 21 maja 2016r. do dnia zapłaty,

III. oddala powództwo w pozostałej części ,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.260,72 zł (sześć tysięcy dwieście sześćdziesiąt złotych 72/100) tytułem kosztów procesu.

sygn. akt VI GC 319/16

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 31 października 2017 r.

Pozwem z dnia 20 maja 2016 r. powód M. S. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) (...)wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego P. F. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Handlowe (...) kwoty 200 885,12 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia następującego po dniu wytoczenia powództwa t.j. 21.05.2016 r. oraz kosztów postępowania.

Powód wskazał, że sprzedawał pozwanemu towar w postaci warzyw, za który ten w całości nie zapłacił. Do zapłaty pozostały nadal częściowo tylko zapłacone faktury VAT nr (...) na 1 988,80 zł., nr (...) na 53 303 zł., nr (...) na 69 363 zł., nr (...) na 68 040 zł.

Pozwany uznał powyższe zadłużenie na dzień 31.01.2016 r. podpisując potwierdzenie salda zadłużenia.

Pozwany nie kwestionował długu, nie zgłaszał reklamacji, wezwanie do zapłaty okazało się bezskuteczne.

Powód dochodzi w/w kwot należności głównych oraz odsetek ustawowych liczonych od dnia następnego po terminie zapłaty do dnia wytoczenia powództwa od niezapłaconych kwot w wysokości:

- 85,52 zł. od kwoty 1 988,80 /FV (...)/
- 2 177,39 z ł. od kwoty 53 303 zł. /FV nr (...)/
- 2 757,42 zł. od kwoty 69 363 zł. //FV (...)
- 2 689,91 zł. od kwoty 68 040 zł. /FV (...)/

Powód dochodzi odsetek ustawowych od kwot zapłaconych po terminie od dnia następnego po terminie zapłaty do dnia zapłaty:

- 347,21 zł. od kwoty 24 371,41 zł. z FV (...)/
- 21,12 od kwoty 16 060 zł. /FV nr (...)/
- 114,75 zł. od kwoty 7 560 zł. /FV nr (...)/

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 1.06.2016 r. V GNc 254/16Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie pozwu .

Pozwany we wniesionych skutecznie zarzutach od zaskarżonego w całości nakazu zapłaty wniósł o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany podniósł zarzut :

- nieistnienia długu na skutek spełnienia świadczenia
- potrącenia
- obniżenia ceny o kwotę wadliwie dostarczonego towaru

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że kwestionował jakość dostarczonego towaru i ustaloną cenę w dniu 9.11.2015 r. zgłaszając reklamację, którą powód częściowo uznał. Powód nie uznał reklamacji dotyczącej ogórków.

Pozwany wskazał, iż w fakturach powód wpisywał cenę ustaloną pierwotnie jako brutto jako cenę netto.

Na poparcie zarzutu zapłaty pozwany wskazał

- zapłatę w całości FV (...) w kwocie 26 360,21 zł.
- zapłatę FV (...) w kwocie łącznie 66 060 zł.

W związku z częściowo uwzględnionymi reklamacjami dokonał wpłat 15 500 zł., 14 500 zł., 14 500 zł., 12 000 zł.

Pozwany przyznał uznanie długu, podnosząc, że nie uniemożliwia to dowodzenia jego nieistnienia.

Na poparcie zarzutu potrącenia wskazał na wierzytelność z tytułu nadpłaty w wysokości 12 000 zł. za fakturę (...).

W piśmie procesowym z daty 31.10.2016 r. powód podtrzymał stanowisko w sprawie wnosząc o utrzymanie nakazu zapłaty.

Powód zaprzeczył, aby towar był wadliwy, pozwany nie składał reklamacji. Powód zakwestionował materiał dowodowy pozwanego zgłoszony na tę okoliczność w postaci korespondencji e-mail, raportu (...). O wadliwości towaru nie świadczy uszkodzenie kartonów które wskazano w korespondencji stron i na co powołuje się pozwany. Przepakowanie warzyw do innych kartonów wynikało z wymagań odbiorcy pozwanego. Pozwany zgodził się na przepakowanie, nie zgłaszając uwag co do samego towaru. Pozwany nie czynił adnotacji co do jakości towaru w listach CMR. Pozwany nie wykazał, które konkretnie dostawy kwestionował nie wykazał zgłaszania roszczenia o obniżenie ceny.

Odnośnie zarzutu potrącenia powód przyznał nadpłatę, jednak podniósł, że została zaliczona na bieżące należności od pozwanego.

Powód zaprzeczył, aby pierwotna cena była ustalana w wysokości brutto.

Dalej powód potwierdził dokonanie wpłat na które powoływał się pozwany, jednocześnie wskazał, że zadłużenie powoda jest wyższe niż to wskazane w pozwie i wynika z innych niezapłaconych faktur, na które powód powołał się uzupełniając podstawę faktyczną powództwa. Powód podniósł też, że część wpłat wykazywana czterema dowodami KP i KW dotyczyła późniejszej dostawy z 2016 r.

W piśmie procesowym z daty 20.12.2016 r. /k. 159/ pozwany podtrzymał stanowisko w sprawie, zakwestionował dopuszczalność rozszerzenia powództwa w postępowaniu nakazowym. Pozwany zakwestionował autentyczność nowo przedłożonych przez powoda faktur VAT nr (...) jako dotyczących innych kwot, zaprzeczył by otrzymał towar objęty FV nr (...) i (...).

Pozwany podtrzymał zarzut potrącenia i ustaleń co do kwoty brutto.

Podniósł oczywistość związku pomiędzy uszkodzonymi kartonami, a przewożonym towarem w postaci pomidorów.

Pozwany zaprzeczył, aby towar objęty listami CMR do niego dotarł, stąd nie mógł poczynić adnotacji w listach CMR.

Na rozprawie powód w zakresie faktur objętych sporem wyjaśnił, że przed wytoczeniem powództwa

- FV nr (...) została zapłacona w całości,
- FV nr (...) pozostało do zapłaty 3 303 zł.
- FV nr (...) nie została zapłacona,
- FV (...) pozostało do zapłaty 68 040 zł.

Dalej wyjaśnił, że potwierdzenie salda obejmuje sumę faktur objętych sporem i załączonych do pisma z daty 31.10.2016 r.

Odnośnie odsetek od faktur nr (...) podtrzymał żądanie z pozwu, natomiast odnośnie odsetek od faktury (...) wniósł o zasądzenie od daty terminu płatności.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Strony postępowania powód M. S. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) (...)” jako sprzedawca i pozwany P. F. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstw Produkcyjno- Handlowe (...) jako kupujący

zawierały w ramach prowadzonych działalności gospodarczych umowy sprzedaży towaru w postaci warzyw, na mocy których pozwany kupował towar od powoda.

Powód wystawił pozwanemu z tytułu sprzedaży towaru m.in., objęte sporem w niniejszej sprawie faktury VAT:

- nr (...) na kwotę 26 360,21 zł. z terminem płatności 24.10.2015 r.
- nr (...) na kwotę 69 363,00 zł. z terminem płatności 28.10.2015 r.
- nr (...) na kwotę 69 363,00 zł. z terminem płatności 2.11.2015 r.
- nr (...) na kwotę 75 600 zł. z terminem płatności 3.11.2015 r.

dowody: faktury VAT k. 10-13, dokumenty WZ 14-17, dokument FS k. 18-21, list CMR i świadectwa zgodności k. 120-135,

Pozwany z tytułu w/w faktur VAT dokonywał w okresie od 25.10.2015 r. do 30.12.2015 r. wpłat na poczet należności powoda, w efekcie których:

1. FV nr (...) została zapłacona w całości /wpłata w dniu 26.10.2015 r./
2. FV nr (...) - pozostało do zapłaty 3 303 zł. /wpłata w dniu 4.11.2015 r. 16 060 zł., 5.11.2015 r. 20 000 zł. , 9.11.2015 r. 3 000 zł., 30.12.2015 r. 27 000 zł./
3. FV nr (...) nie została zapłacona,
4. FV (...) pozostało do zapłaty 68 040 zł. /wpłata w dniu 14.01.2016 r. 7 560 zł. /

dowody: potwierdzenie wykonanych operacji k. 57-60, częściowo potwierdzenie salda k. 22,

Pozwany listopadzie 2015 r. prowadził korespondencję e-mail z powodem zgłaszając uszkodzenie kartonów , w których przewożony był towar - warzywa.

dowody: emaile k. 62-63, raport k. 61,

Strony kontynuowały wyminę handlową w 2016 r. Powód wobec zaległości w zapłacie za poprzednie dostawy domagał się od pozwanego zapłaty bieżącej. Pozwany w okresie od 29.02.2016 r. do 18.03.2016 r. dokonał na rzecz powoda kolejnych wpłat, nie wskazując tytułu zapłaty, dokonując ich za pokwitowaniem za wiedzą powoda na jego rachunek, do rąk osób trzecich, w tym P. W..

Pozwany dokonał na rzecz powoda w marcu i kwietniu 2016 r. nadpłaty za fakturę VAT (...) z dnia 30.03.2016 r. w wysokości 12 000 zł.

Powód dokonał zarachowania w/w wpłat i nadpłat na należności inne niż sporne w sprawie.

dowody: dokument KW k. 64, FV (...) k. 65, dowody wpłat k. 66-68, FV k. k. 136-139, k. 163-164,

zeznania słuchanego na rozprawie w dniu 2.03.2016 r. świadka P. W. pom. k. 182, zeznania słuchanego na rozprawie w dniu 17.10.2017 r. k. 223 powoda M. S., pomocniczo transkrypcja k. 232,

Powód bezskutecznie wzywał pozwanego do zapłaty.

dowody: wezwanie do zapłaty k. 23-27,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane powyżej dowody z dokumentów, w tym spornych w sprawie faktur VAT i dowodów wpłaty , które nie budziły wątpliwości Sądu co do swej autentyczności i treści z rzeczywistym

stanem rzeczy. Odnośnie dokonanych wpłat, to powód potwierdził ich dokonanie, kwestia zaś zaliczenia przez powoda będzie przedmiotem rozważań w dalszej części uzasadnienia.

Sąd dał także wiarę dowodowi z zeznań świadka jako konsekwentnym i znajdującym potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, z którym się także wzajemnie uzupełniały, dając spójny obraz stanu faktycznego. Sąd dał także wiarę zeznaniom powoda jako znajdującym potwierdzenie w zeznaniach świadka i pozostałym materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wywodzi swe roszczenie z umowy sprzedaży. Stosownie do art. 535 kc przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Przepis ten wskazuje postanowienia przedmiotowo istotne, czyli elementy konstrukcyjne niezbędne do zakwalifikowania konkretnej umowy jako umowy sprzedaży tj. oznaczenie przedmiotu świadczenia, zbywcy i ceny. Jest to umowa konsensualna odpłatna wzajemna, zobowiązująca. Powyższe przesłanki zostały spełnione co do umowy sprzedaży towarów wskazanych w spornych w sprawie fakturach VAT nr (...).

Pozwany odmawiając zapłaty domagał się obniżenia ceny z uwagi na wadliwość towaru. To na pozwanym w tym zakresie spoczywał obowiązek dowodzenia /art. 6 kc/, któremu nie podołał.

Ponadto w razie wadliwości towaru pozwany winien skorzystać z uprawnień z instytucji rękojmi, zgłosić odpowiednie roszczenia z wszystkimi tego konsekwencjami, w tym m.in. obowiązkiem notyfikacji wady we wskazanym w art. 563 kc terminie. Obrona pozwanego sprowadziła się zaś do powołania się na zawiadomienie o uszkodzeniu opakowań, w których przewożony był towar. Pozwany domagając się obniżenia ceny /art. 560 kc /nie wykazał zgłoszenia uszkodzenia towaru w terminie z art. 563 kc.

Pozwany nie wykazał też, aby w wyniku powyższego sam towar został uszkodzony. Nadto Sąd oddalił wniosek dowodowy z opinii biegłego na okoliczność jakości dostarczanego towaru i wysokości szkody, mając na uwadze istotę tego środka dowodowego i art. 278 kpc, wobec okoliczności oczywistej, a to braku materiału dowodowego w postaci towaru czy wyczerpującej dokumentacji pozwalającej na ustalenie faktu uszkodzenia warzyw. Nie jest nią bowiem sam raport i korespondencja email, w których jest mowa wyłącznie o uszkodzeniu opakowań. Zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy. Biegły nie może zastępować stron w przedstawianiu istotnych dla sprawy twierdzeń faktycznych, gromadzeniu materiału faktycznego czy w poszukiwaniu dowodów. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny już zebranego w sprawie materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Nie może ona natomiast sama być źródłem materiału faktycznego sprawy ani tym bardziej stanowić podstawy ustalenia okoliczności będących przedmiotem oceny biegłego /I ACa 1067/15 - wyrok SA Warszawa z dnia 10-05-2016/.

Niezasadnym był zarzut potrącenia /art. 498 i n. kc/.

W sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o którym w mowa w art. 484¹ § 1 i n. kpc. Wierzytelność pozwanego z tytułu żądania zwrotu nadpłaty była sporną w sprawie. Pomimo, że powód przyznał fakt dokonania nadpłaty z tytułu wskazanej faktury VAT, to wskazał, iż została ona zaliczona na poczet innych należności od pozwanego. Wierzytelność jako sporna wymagała zatem dowodzenia, co do podstaw i zasadności zaliczenia dokonanego przez powoda. Ma to istotne znaczenie, gdyż stosownie do art. 493 § 3 kpc w postępowaniu nakazowym do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami, o których mowa w art. 485 kpc. Nie mogą to być wierzytelności sporne, których podstawa lub wysokość jest wątpliwa. W postępowaniu nakazowym pozwany może w piśmie zawierającym zarzuty zgłosić zarzut potrącenia, ale tylko wtedy, gdy do zarzutów dołączy dowody z dokumentów wymienionych w art. 485 § 1 kpc. Powyższe wymaganie nie dotyczy sytuacji, w której do potrącenia doszło przed doręczeniem pozwanemu nakazu zapłaty i pozwu - co jednak w sprawie nie miało miejsca, skoro pozwany po raz pierwszy powołał się na potrącenie w zarzutach od nakazu zapłaty. Skoro dla wykazania

skuteczności potrącenia niedopuszczalnym było prowadzenie postępowania dowodowego z dowodów innych niż wymienione w art. 485 kpc, to wobec ich nie przedstawienia przez pozwanego, zarzut należało uznać za bezskuteczny.

Niezasadny okazał się, jako gołosłowny, zarzut dotyczący wysokości umówionej ceny w wysokości brutto, a nie netto. Podpisując saldo zadłużenia pozwany, nie kwestionował spornych faktur co do wysokości wskazanych w nich kwot. Kwestionując cenę co do wysokości, winien w świetle wcześniejszego uznania długu tę okoliczność wykazać. Pozwany na powyższe nie przedstawił żadnego materiału dowodowego.

Zarzut zapłaty okazał się uzasadnionym częściowo.

Podstawą wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym było uznanie przez pozwanego wierzytelności w dochodzonej pierwotnej wysokości w pozwie. Powyższe oczywiście nie przesadzało definitywnie jej istnienia, ale miało ten skutek, że to na pozwanym spoczywał ciężar dowodzenia, iż uznana wierzytelność nie istnieje z wszystkimi konwencjami z art. 6 kc.

Pozwany niewątpliwie dokonał szeregu wpłat na poczet należności powoda z tytułu ceny za dostarczony towar. Strony łączyła jednak więcej niż jedna umowa sprzedaży, w tym też umowy objęte fakturami, których nie dotyczył niniejszy spór. Co do części wpłat pozwany wskazał tytuł zapłaty /art. 451 § 1 kc/ jednoznacznie określając jaką wierzytelność spłaca, oznaczając ją numerem faktury VAT. Właśnie te wpłaty i sposób ich zaksięgowania zgodny z treścią przelewów przyznał ostatecznie powód składając wyjaśnienia na późniejszym etapie postępowania. Powyższe dawało podstawę do ustalenia, iż niewątpliwie FV nr (...) została zapłacona w całości /wpłata w dniu 26.10.2015 r./, FV nr (...) pozostało do zapłaty 3 303 zł. /wpłata w dniu 4.11.2015 r. 16 060 zł., 5.11.2015 r. 20 000 zł., 9.11.2015 r. 3 000 zł., 30.12.2015 r. 27 000 zł./, FV nr (...) nie została zapłacona, FV (...) pozostało do zapłaty 68 040 zł. /wpłata w dniu 14.01.2016 r. 7 560 zł. /.

Odnośnie pozostałych wpłat do rąk osób trzecich wynikających z dowodów KW i KP /k.64/ to nie wskazano w nich na poczet jakiego długu zostały dokonane /art. 451 § 1 kc § /. Jednocześnie z wzajemnie się uzupełniających zeznań świadka i powoda wynikało, iż zapłata została dokonana i zaliczona na poczet innych bieżących należności wobec powoda wynikających z kolejnych umów sprzedaży już z 2016 r. Jednocześnie pozwany uniemożliwił przeprowadzenie dowodu z przesłuchania go jako strony na okoliczność dokonanych spornych wpłat, nie odbierając wezwania na rozprawę celem przesłuchania, czemu Sąd w myśl art. 33 § 2 kpc nadał negatywne dla niego skutki.

Mając na uwadze powyższe Sąd w oparciu o art. 496 kpc uchylił nakaz zapłaty, w pkt I, i w pkt II, w oparciu o art. 535 kc uwzględnił powództwo co do należności głównej w łącznej pozostałej do zapłaty wysokości 140 706 zł., oddalając powództwo w pozostałym zakresie wobec częściowej zapłaty jeszcze przed wniesieniem pozwu jak w pkt III wyroku.

W przedmiocie odsetek ustawowych za opóźnienie Sąd uwzględnił żądanie pozwu w zakresie w jakim powód podtrzymał je na rozprawie w dniu 17.10.2017 r. jako zasadne na podstawie art. 481 kc orzekając jak w pkt II. Mianowicie na kwotę skapitalizowanych i zasądzonych odsetek 5 447,33 składa się kwota naliczona od daty dzień po terminie płatności z faktury od dnia pozwu od całej pozostałej do zapłaty kwoty z FV (...) oraz od pozostałej do zapłacenia z FV (...) kwoty 68 040 zł. Co do należności pozostałej do zapłaty z FV nr (...) 3 303 zł. Sąd uwzględnił żądanie od daty po dniu terminu do dnia zapłaty.

W przedmiocie dalszych odsetek od skapitalizowanych odsetek od dnia wniesienia pozwu Sąd orzekł na podstawie art. 482 kc. jak w pkt II.

Sąd w pkt III oddalił powództwo w zakresie odsetek w pozostałym zakresie z uwagi na brak podstaw do ich naliczenia w wysokości żądanej pierwotnie z uwagi na inny zakres zapłaty FV nr (...) oraz z uwagi na to, iż powód nie podtrzymał żądania w pozostałym zakresie, stąd powództwo należało uznać za bezzasadne.

W przedmiocie kosztów postępowania Sąd orzekł jak w pkt IV wyroku na podstawie art. 100 kpc stosunkowo je rozdzielając, mając na uwadze, iż powód wygrał w 72,75%. Koszty powoda to opłata od pozwu w kwocie 2.511,00 zł ,

opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14.400 zł. W sumie 16.928,00 zł z czego 72,75% to kwota 12.315,12 zł. Koszty pozwanej to opłata od zarzutów w kwocie 7.534,00 zł, koszty stawienia świadka w kwocie 284,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14.400 zł, w sumie 22.218,00 zł z czego 27,25% to kwota 6.054,40 zł. Zasądzeniu na rzecz powoda podlega różnica w kwocie 6.260,72 zł (12.315,12 zł minus 6.054,40 zł).